

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена ва Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слаати уплатницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ХАОТИЧНА СИТУАЦИЈА.

(Свршетак.)

Према свему овоме, дошла је Русија пред један нови факт, пред извршени покушај нових савеза, којима је целъ да Русију што јаче прикују за ствену очајања, одакле ће ова гледати, како јој сав њезин дуго годишњи труд, мало по мало, као кула од карата доле пада. За цело, фатална судбина! У стварању Германске величине помишљала је Русија на верног савезника против какве нове палместорско-наполеонске струје; а добила је суседа, који и ако штеди њезину осетљивост у многим ситнијим и крупнијим питањима, он ипак бодро мистри на сувишно развијање велико-руске сфере на Балкану. Сам положај Германије такав је, за сада, да другачије и не може чинити. Затворена са свију страна великим силама, које своју политичко-економску превагу врше баш тамо где би то и Германија могла, мора она да тражи ма где згодног излаза. Преко Француске није могуће; преко Аустрије и Чешке такође. Прелаз у Африку провлачи се између Сциле и Харивде, он стоји под крепком контролом једнога Хелголанда; а преко Русије, на исток, где би јој једина одушка била, вије јој прелаз, у свако доба, обезбеђен ни по томе, што је Русија у стању да сама својим животом живи, и што би, са заузећем Балкана или искључивом превагом на њему, могло бити опасности за Германију да се са свију страна тако притешњена и ограђена сама у себи угуши.

Све ове околности које се данас сплетају, довеле су Русију у један, доста критичан положај, који би јој могао на штету служити, ако она што скорије не покуша, да спречи даљи развитак оваковом току ствари. Има ли Русија стварних изгледа да ће у овом, на своју корист, успети; то је питање од доста замашног значаја, које, за сада, неби смели, на пречац, решавати ни политичари,

посвећени у тајне свију сметака од решавајућег значаја по велике државе. Избегавајући, за сада, од овога питања ми ће мо указати на једну важну појаву у овом, новосклопљеном четворном савезу. Прајска је успела да, поред Аустро-угарске, привуче у формални савез и Италију, отварајући јој изгледе у Африци као и на суседним обалама Адрије. Но она ничим није могла да у формалну савезничку обавезу привуче једног најопаснијег ривала Руског, Енглеску; пошто је Енглеска, поред срег пристанка да овај савез одобрава, и поред свега тога, што ће покушати да Шпанију на степен велике силе подигне, ипак задржала себи одрешене руке у питању формалног савеза. Сам овај факт није без свога особитог значаја; нарочито кад се обазремо на средњу Азију, где су интереси Енглеске у многоме подложни продирању Русије ка Самарканд Херату. И ма колико да политичари Енглеске, умирујући јавно мњење, поводом заузећа Керка и главних излаза у Авганистану, веле, како је ова земља у свему неспособна за обрађивање и како Енглеска тиме ништа није изгубила, ипак за то ми сумњамо у искреност оваквог тврђења; нарочито кад знамо да је, са заузећем области Керка Бохарски канат изгубио свој наслон на југ, и кад нам је познато да од овог места нема ни 10 дана хода козачког до Херата.

Предпостављајући, дакле, да Енглеска, као једна велесила, која у питањима од овако светских значаја одсудан положај заузима, неће ништа случајно учинити, нити ће што предузети пре но што склопи рачун до велике вероватноће, ми долазимо на мишљење, да је морало бити разлога што она у четворном савезу није везала своје руке формалним савезничким обавезама. Можда је имала на уму не дражити у Европи, до крајности, једног опасног ривала, који јој може у Азији зајам вратити. Она не сумња да је Русија та источна сила, која у средњој Азији заузима моћан освајачки и цивилизаторски положај, и да би се, у случају јачег губитка у Европи, у случају поремећених интереса на Бос-

фору, сво тежиште њезиног главног рада потиснуло у Средњу Азију. На овом би се месту сукобила два велика источна дива, да се, на живот и смрт, огледају; а то би била оријашка борба, која би превагу једне или друге, у Азији, коначно срушила.

Може ли се, дакле, замислити да би Енглеска довела у питање свој животни интерес у Азији, дозволивши да се Русији у Европском источном питању руке са свим вежу? То не! За то се она по свој прилици, и резервисала у четворном савезу, као сила без савезничких обавеза, указујући тиме да ову борбу не жели до крајности водити, и да имаде многих тачака на којима би се са Русијом могла договорно зауставити, те тиме учинити услугу Русији а своје животне интересе јаче заштити. Једном речи: *Енглеска је овом приликом, моћан покретач у питању сталног споразума између Германије и Русије и од ње, у многоме, зависи хоће ли се, по што јефтинију цену интереси Русије на Балкану васпоставити.*

У овако хаотичној ситуацији, кад се, *ма и привидно*, руше стари и стварају нови савези; кад три велесиле, на међусобним границама, гомилају ратничку снагу; кад две суседне монархије оглашују једна другој економски рат, показујући тиме на могуће озбиљне последице у наступајућој ситуацији; у данима кад се, у политичким круговима, две суседне државе, Аустрије и Русије, огледају јасни знаци незадовољства, ми неможемо а да не обратимо наш поглед на најближу будућност. Тога ради и показасмо наше мишлење, које није без довољних

разлога. Па задржавајући право да, згодном приликом, ово мишлење опширније разложимо, ми резултат свега тога сводимо, за сада, на ово: цео споразум завршиће се тиме, да се пречисте међусобни рачуни Аустро-руски, те да се види, колико је која сила, од ових двеју, на Балкану више заузела и у колико ће која од њих морати да попусти.

Дакле, главно тежиште нашег питања лежи у томе: *хоће ли и даље Аустро-угарска превага у Бугарској остати; или ће, можда, изнањем каквога Кобурга да се на ново васпостави поремећени престиж Руских интереса у Бугарској?*

Драгутин Ј. Илић

ВЕСЕЛИ ИЗГЛЕДИ.

„Пушти, Б же, јесенске ветрове,
„С ветровима пролетне громове,
„Да разбију кулу од кремента,
„И пенцере од мермер камена,
„Да ја видим *оно лудо младо*.
„Да ли шета, ко што је шетало,
„Да л се носи, ко што се носило,
„Да ли игра, ко што је играло,
„Да ли поје, ко што је појало.“
(Јстребовъ. Пјесни Турецкихъ
Сербовъ.)

Мачији врисак, што нам, од некуда, из комшилука долази, са свим нас је немило дирнуо. С почетка смо мислили, ко обично да врене деца; кад оно, показа се, да нису.

ТРИ СУСПРЕТА

ОД И. С. ТУРГЕНЈЕВА.

ПРЕВЕО

Језта Угричић

—•••—
(Наставак)

Шумарак у којој заћох, беше густ и непробојан, да сам једва нашао убијену птицу; бејаш близу пута, по коме јахашу једно поред другог моја незнанка и онај јахач што синоћ мимо мене промаче; познао сам га по лепим брковима. Јахали су лагано, и ћутећи се држали за руке; њихови коњи, опруживши дуге вратове, једва се мицаху, тромо дижући ногу за ногом. Просто се запрепастих кад

сам их видео; кад сам дошао мало к себи, станем их, тако рећи, гутати очима. О, како беше дивна! Како је, сред ове красне зелени, изгледао чаробно њезин лик! Перо није у стању да опише ону бујност, онај живот, оно обилато страсно задовољство, које ти казиваше свака њезина прта! Неодређени, млађани осмех — осмех потпуне радости лебдијаше на њезиним уснама; изгледа, да је превелика срећа сафима и лому, као што пуна цветна круна, по катшто, прелама своје њежно стабло; рукама је пустила на вољу, те јој једна лежаше у груди њезине друга, а друга се држаше коњу за гриву. Могао сам их лепо посматрати..... И морам признати завидео сам му!.... Међу тим они ме опазише..... мој пас изненада излети на пут и залаја..... Незванка се прену, ошину корбачем коња по врату. Коњ скочи, прогне се, и полети трком... И њезин пратилац ободу коња, те, кад сам кроз неколико минути ишао путем, видео сам их, како у даљини

Увидесмо да нису, и у толико нам за уво по-стаде тугаљивије.

Превазиђаше и Вагнера. — — —

Научили смо да нам отуд долази звекет мамуза и сабаља, блесак светла оружија, бодљике заошпиљених бркова, весеље и беснило, кад сад, унутра пусто, а горе се дале неке... А ко зна шта је? тек чујемо мачији врисак.

Ево шта је у ствари.

Пошле мачке у „кшефт“ — кô што је познато. Хитре и лагане, као што су, па зашле далеко. Ал то није бравура; то су обичне „екскурзије.“

Осетише вољу неке мрцине па потрч што брже тамо.

Од некуд опет — враг знао како — створи се у близо и нека доброћудна мечка. Мачке око мрцине па греби задњим крацима колко игда могу и, у тим, очепе мечка. Мечак се промешкољи и прогрокта, а мачке у костреш, па у врисак, па у запевку... да бог сачува. Ако овако устраје, не ћемо имати мира ни дању ни ноћу.

Веле :

„У добру је прво тишина на реду,

„У добру и људи као мачке преду.“

А у злу? У злу богме оће и да завриште. Ето вам примера у вазда јуначком комшилuku.

Па нек вриште. Било је па су нам се и смејали; као што сами признају... кад је оно Батемберг.... Пирот.... та мав врагу. Сад нек вриште.

Док су драштили, драштили су; сад, кад су отворили живу рану и иатерали бôника да меће

јаше преко поља, како се у седлу пригибају једно другом.... и одјаше далеко, далеко.....

Гледао сам за њима..... Замакоше скоро за брежуљак. Стајао сам тако, стајао, па се онда полако вратим у гај. седнем на траву и покријем очи рукама. — Приметио сам, да, ако хоћеш у памети да представаш чије лице, треба само заклопити очи, што су особе познатије, то је теже претставити им лице; а свога сопственог лица ни замислити не можеш.... Позната ти је нејситнија цртица; али целог лица не можеш да се сетиш. Па тако и сад, седнем заклопим очи — и одмах ми изађоше у памети и моја незнанка и њезин друг и њихови коњи и све.... Колико сам тако седео, не знам; најзад се тргох. „Но, па шта! — помислих — бар сам их видео, и то обоје, јасно.. Само им треба још имена дознати.“ — Да им имена дознам! Каква смешна љубопитљивост! Али не беше то, бога ми, просто љубопитство: нисам могао никако да дознам, ко су

ладне облоге: пушке, топове, сабље, бајонете и тд. а они у куку—леле; виш молимте, кô да смо им ми криви.

Разуме се да свугди ни је до шале, а најмање у Русији, гди су оне „неваспитане“ батине, ако и за извоз, куд куће. То су требали само Аустро-Мађари и људи куд и камо патнији од нас да знаду, па да трпељивост туђу не остављају на сувише велику пробу. Оно мале боцке неће да се осете ал кад се бode све на једно место, оће богами мало и да заболу.

Као што је и заболело! Проврпољио се ко се проврпољио, а јунаци удри у мачији врисак да нам већ сузе на очи натераше. Ја како и неби. И сама се Русија од муке морала насмешети; истина горко и јетко, јер то је смеј болећи, који јој је у невреме дошао, ал што јес, јес: морала се и сама пошалити. Вели: кад склапате савез за очување мира, кад будите онај вековни сан гвожђа у земљи, па га копате, па га кујете, па се у њ облачите, па се оружате до зуба, па се журите, па се дурите, дај да вам у трудну послу помогнем, па и ја да ставим свој **КОНТИНЕНТ МИРА** на ногама.

„То је крвава пронија“ — вриснуше паметне главе ода свију страна, а свет стао па слуша, како се врисак широм по свету разлеже и губи. Хм, лепо уживање; биће и bis и фис. За сад вичу само: пис, пис! Можда ће се с крова и разбећи — ко зна? На једно сам само радознао. Каз'ћу вам на шта. Услед тога, што је и Русија ставила свој континент мира (на Аустро-Немачкој граници), држе

ти људи, с којима сам се. као за инат, ево и по други пут тако чудновато састао. И осталом, оне пређашње нестрпљиве разбрањености не беше више: прометнуло се оно у неко болно, тужно осећање, због кога сам се малко и стидео.... то је била, канда, завист.....

Нисам више журио натраг, летниковцу. Морам да признам, да се већ почех стидети своје љубопитљивости. Па онда овај призор, ово љубовање по сред бела дана, пред сунчевим луцем, нека не очекивано и чудновато — не само да ме није успокојило, већ ме је још више раздражио. То ми је разбило све лепе илузије, и тако ми то већ није више изгледало ванредно и чаробно, ништа слично дивном сну.

Почео сам опет да ловим, пажљивије но у почетку; али ме то није више одушевљавало. Потерао сам дивљач и пробавио тако још по часа. Млади тетреби дуго се нису одзивали на моје звиждање,

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

у Бечу перманентни ратни савет. Шта ће из њих изаћи, то обичан човек не може погодити. Изаћи ће прво г. Калноки, па после архидук Алберт, па онда плачући министар финансије, па г. Билант-Рајт, па г. Хејерварија, обојица војени министри, и отићиће сваки на своје седало. Ето што ни сте могли погодити.

То нас не може интересовати. Изгледали су — на ванредне делегације, и ту ће ићи највеселије,

Ви знате шта су „делегације.“ То је нешто нобл. То је скуп филолошких специја.

А то у тим истим делегацијама разигравао се г. Калноки до миле воље: те како не сме у Бугарску нико дарнути, те ако се усуди Рус, он ће то узети као casus belli, те ово, те оно, као да није ништа друго хтео, дô да неког из дојакошње му резерве изазове. Г. Калноки је говорио све о оним стварима, које се нигде ни су дали ни видети ни приметити, но које су подметачки гурали Русији у чизму. Јер Русија се у ствари није нигде и ни у ком смислу изразила, што признају као из једнога грла све, и аустро-мађарске и немачке новине; па што се је онда г. Калноки противу многих руских смерова распаљивао?

Ништа друго већ је тражио ђавола. Особито приликом отварања последњих делегација он је толико забасао, да је то дирнуло и самога цара. Види се да се на том радило с планом. Што су сад препашћене новине, па и народи, ударили у мачији врисак, добро је дошло; бар ће се мислити да су нападнути и да им се ваља бранити. Дај зато, док

— мора бити за то, што већ више нисам звиждао довољно „објективно.“ — Сунце се већ попело врло високо (часовник показује дванајест), те се упутим у село. Ишао само споро. Указа се већ и описки дворца на брежуљку... срце ми опет уздрхта. Приближим се..... и, на моје велико задовољство, опазим Лукијанића. Седио је по свом обичају непомично на клупици пред крилцем. Врата и капци беху затворени.

— Здраво, чича! Поздравим га још из далека. — Изашао си да се мало осунчаш, ха?

Лукијанић ми окрете своје сухо лице и ћутећи скиде капу.

Ја му приђем.

— Здраво, чича Лукијанићу, здраво, понових, желећи га едобровољити. — А што то, придодам опазивши га још лежи на земљи мој нови четвртак: — ниси га спазио, ваљда, шта ли?

је вруће, ратне савете, па после и делегације да даду новаца.

Боже, како ће изгледати г. Калноки сад у делегацијама! Дал ће се и сад разметати против Русије, кô обично?!

Зато опет завршујемо с молитвом:
„Пусти, Боже, јесенске ветрове,
„С ветровима пролетње громове,
„Да разбију кулу од кремена,
„И пенцере од мермер камена,
„Да ја видим оно лудо младо,
„Да ли шета, кô што је шетало,
„Да л' се носи, кô што се носило,
„Да ли игра, кô што је играло,
„Да ли поје, кô што је појало.“

БДИН.

НАШИ ДОПИСИ

Један предлог.

Господине уредниче,

Пре неки дан дође ми до руку ваш позив на претплату општинских новина, у коме, између осталог, велите да ће општинске новине примати све оне дописе и протесте, који се на благостање општине односе. Врло лепо! И ја желим да се у листу општинском пише о незгодама општинским, тим пре, што ће одборници ваљда радије читати кад их ко у листу њиовом интерпелише него у другом коме

И ја му покажем сребрни крунаш, који се до половине белудкаше испод кратке траве.

— А не, видио сам га.

— Па за што га ниси узео?

— Е па тако; нису моји новци, па што да узимам оно што није моје.

— О, брате, какав си ти то! рекнем ја у забуни, и, дигнув четвртак, понудим му га опет: узми, узми на чај.

— Много сам вам благодаран, одговори ми Лукијанић, спокојно осменувши се. — Није нужно; Проживићемо и онако. — Велика вам хвала.

— Али ја ћу ти радо и више дати! рекнем му збуњесо.

— За што? Немојте се ви ништа узнемиравати, што би трошили — и бог зна како вам благодарим на толикој пажњи, та хлеба има код нас и сузише. И тога, молим вас, не доједеш — какво је време наступило.

Но ако сте ви тако непристрасни да примите у Општински лист какав напад, незнам да ли ће то и одбор тако олако узети? Наопако, ако какав саревњиви „ћир“, једног дана подвикне, у пред одбора: *Veto*, уреднику листа! Зар ми плаћамо лист да нас у њему грде!“ — Е онда г. Уредниче, нека вам је са здрављем, нико вам помоћи не може, а камо ли бедни дописник који се преко ваших леђа са одбором туче. Него ја ћу гледати да овај мој предлог неувреди никога. У најучтивитој форми замоли ћу одбор да га прочита, па ако вађе да је уместан нека га усвоји, не вађе ли то, ништа није ни било; ја им јемчим да нећу ни мало динамита у њихове куће бацати.

Свакоме је познато, да је законом општинским означена казна новчана на оне, који криво мере. Овом казном хтело се постићи то, да се спречи, један опасан лоповлук од стране продаваца ране и осталих потреба; лоповлук, који се тако у њиховој крви угњездио, да је постао не чувен. Одете на касапницу и потражите кило меса, а он вам закине 50 грама; одете овом ил оном трговцу, свуда вам се закида; и кад погледате, ви плаћате лоповима и непошвеним људима за то што вас варају. Тако то иде дан из дан; и ако надлежни успу да увате једнога онда се он казни са неколико динара и пусти да опет још жешће закида како би пет и десет пута наплатио своју глобу. Чисто нам долази да најучтивитоје замолимо надлежне нека никога не казне за криву меру, јер онда грађани испаштају надокнађујући продавцима, поред већ уведене криве мере

и онај вишак који се за казну плати. Између власти и продаваца ми стојимо као свекрва између двеју јетрве. Јетрве се туку а свекрви леђа пуцају. Но ово није све. Бива да под хрђаву меру добијемо још и бајат артикал. Ево ја сам овог месеца, по вољи касапиновој, морао дванут да жваћем месо које бејаше бајато и заудараше. Да се жалим нисам хтео; јер која вајда? касапин ће платити казну, вратиће се да он казни грађане, а мени грађанину, који часно и поштено вршим своје дужности, као приде окресаће оца и матер. На такав начин само је полиција и касапин у ћару а ја и поштовано грађанство можемо и даље тупити зубе, доказујући како наша Општина неће да потражи начина да се оваковим злоупотребима стално на пут стане.

Ако дакле, немате вишта против овога, ево ја предлажем једној јетрви, како да за навек сузбије другу те да и она буде мирна и свекрвина леђа обезбеђена. Но пре него ли изнесем мој предлог хоћу у напред да пођем мало издаље.

За што у једној општини постоји власт општинска, и за што је грађани са великим жртвама плаћају? — За то, да она пази и чува интересе свију грађана ове општине! Лепо! Ако се у општини вађе лица, која грађане снабдевају са свакодневним потребама животним, па та лица продају исте по лажну цену, лажну меру и не увек онако како то здравствени разлози захтевају, шта се са њима ради? Казне се! Да боме, казне се, али како? Да ли та казна има цељ и постизава ли ту цељ,

Устаде и дохвати руком врата.

— Чекни, чекни, старче; проговорим ја скоро очаравајући, — какав си то данас, нећеш ви да се поразговарамо мало.... Кажи би бар на послетку, твоја госпођа — је ми већ устала?

— Устала је.

— Је ли код куће?

— Није, у двору бар није.

— Отишла је у госте, где ли?

— А не: отишла је у Москву.

— Какву Москву! Кад је још јутрос овде била?

— Овде.

— И ноћила је овде?

— Да, овде је ноћила.

— А није давно овамо дошла?

— Није.

— Па како то, братац?

— А ево како; сад ће бити скоро сахат, од како су изводели вратити се у Москву.

— У Москву?

Као окамењен гледао сам у Лукијанића: тога признајем нисам очекивао....

Лукијанић ме посматраше од главе до пете.... Старачко мршави посмех лебдио је на његовим сухим уснама а ђаволство му вираше из туробних очију.

— Је ли са сестром отишла? проговорим, на послетку.

— Са сестрицом.

— И тако, сада никога у двору нема?

— Никога.

„Овај ме старац лаже — сину ми у глави. — Не смеши се он тако лукаво узалуд! — Чуј ме Лукијановићу, проговорим на глас, хоћеш ли да ми учиниш једну услугу?....

— Шта желите? рече као од беде, као да је хтео да докаже како су му досадна моја питања.

— У двору, велиш, нема никога; можеш ли

да остали продавци па и дотични, који је на кривој мери ухваћен никад то не предузимљу? Ах, то већ није! Они и даље краду.

Ето, то смо хтели знати! констатујемо да се овом казном ништа не постизава; а то значи, да су непоштени продавци окајани зликовци, који са мирним срцем плате казну па онда исту од грађана тродупло наплаћују. — Хајде, дакле, да поставимо разлику сада између модерне општине данашњег Београда и варварске општине за времена јаничара. Да боме, ја сам био очевидац; јер сам баш у то јаничареко доба примао „поучителне“ батине од мога газде, „ћир“ Ставре, који ме онда учаше мумцилуку и одучаваше од домаће неге. Еле, знате ли ви како су турци казнили за криву меру? Фурунџији једном приковали су ухо за ћепенак и он је тако стајао на погрду свету пуних 10 сахати; једном касапину који је еамо 4 драма меса закинуо провукли су жицу кроз носну рскавицу, одмерили четир драма меса и на жицу окачили. Ко год је прошао поред касапина тај га је пљунуо. И верујте ми, поштовани господине, нити је било хрђаве мере, ни бајатог меса, ни непеченог ни препеченог леба. Сваки је пазио шта ради да не доживи судбину оног фурунџије и касапина. Проклети варварски турци. Нису имали ни Бога ни душе, него сироте занације тако гадно казнили. Просвећена београдска општина то не може и несме чинити. Наопако, шта би нам рекли цивилизовани лопови из других земаља; морали би рећи: но, ово је варварска земља у којој поштен касапин, фурунџија

ми га показати? Ја бих ти за то био особито благодаран.

— То јест, ви би тели себе да прегледате?

— Да, себе.

Лукијанић поћута.

— Изволте, рече најзад. — Молим вас.

И он, нагнувши се, пређе преко кућнег прага. Ја му следовах. Прешавши преко маленога дворишта, узпесмо се по несигурним степененицама до крилца. Старац гурну врата, која беху узицом привезана, јер им озкудеваше кључаница.... Уђосмо у прави двор; Ту је тек било пет до шест онеских соба, а у њима, колико сам опазив на спрам слабе светлости, која је продирала кроз пукотине на капцима, беше намештај прост и стар. У једној од њих (која је гледала на врт) стајао је малени, стари гласовир.... ја га отворим, ударим један тон опор, сићљиви звук разлеже се и болно изумре, као да се жали на моју дрскост. Ништа ти не казује, да

и т. д. несме ни једног грама да украде од гладних грађана. И за цело би рекли ово. Али ми, као њежни по срцу и немислимо да повраћамо старо добро време; сво, ми ће мо им оставити њихове уши нека се развијају и расту на срећу њихову, али ће мо да поднесемо други предлог. Молимо г.г. одборнике нека ово прочитају.

Ако општини није цељ да буде блага према овим лоповима, који нас јавно краду, и ако жели да за вечита времена укине ту страшну злоупотребу, која чини да већи порез плаћамо, приватним, непоштеним продавцима, него ли самој држави онда нека усвоји казну оваку.

Касапин који не продаје под меру месо или који продаје месо нездраво, као и лебар који продаје хлеб непечен или препечен, или ти иак по мањој мери, и остали продавци, за преке животне потребе први пут да се казне са сумом од 100 дин. Ако се и по други пут узвате онда са 300 дин. а кад га ти ова казна не ошамети онда да му се забрани радња у општини Београдској за свагда.

Овака казна учипила би крај хрђавој навици „поштовавих“ продаваца и ми би јели месо и хлеб по мери и добро, као што смо пре 50 год. у Београду јели.

Ако је општини нашој цељ да своје грађане, који плаћају њојзи онако велики трибут, заштити искрено, онда је само ово начин и пут; а ако пак има друге цељи да са малим казнина заштићује јавне варалице, у сред престонице, онда нека јој је

су из тих соба скоро изашли живи људи; у њима се осећао задах мртвачки, устјао — а никако жив; тек ти по које парченце хартије својом белином говори да је ту скоро пало, Дигнем једну такву хартијцу: била је окрајак неког писма; на једној страни, сигурним женским потезом беше написано „setaire?“ а на другој, „bonheur“.....

На округлом стојчићу крај прозора стајала је у чаши кита поувелог цвећа и лежала зеленкаста угужвана врпца.... Узмем ту врпцу за спомен. — Лукијанић отвори узана вратанца, излепљена извезаним тапетима.

— Ево, рече, пруживши руку, — ово је соба за спавање а иза ње још девојачка, а других више и нема....

(Наставиће се)

на част. Јер, за цело, један газда, који има пет до шест касапница, на којима сваког дана закида публици по 50 грама меса, има рачуна да поднемогне месечно извршну власт са 20, 30 динара казне, пошто је ту казни стогубо од грађана наплатио.

Ето г. Уреднице мога предлога. Ви га само штампајте, а ја вам јемчим да никад неће бити усвојен.

Свекрва.

ИЗ ПОЗОРИШТА

СМРТ СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГ

(драма у пет чинова од Ст. Поповића)

Кад прелистамо историју наше драмске књижевности од ових 50—60 година морали би са тугом исказати да је драма у нашој књижевности још на ступњу свога детињства. Покушаји да се дође до њезиног савршенства остали су, готово, без успешни, благодарећи незгодним материјалним приликама драмских писаца и неприликама које им се са стране, стављају често и данас на пут. — Погледајмо само Оца драмског песништва код нас, па за тим на ону гомилу (до душе малу) писаца, који пођоше за његовим стопама и ми ћемо се уверити да у нашој драми не беше, до данас, никаквога прогреса. Ниједан од писаца наших није успео да надмаши оца драмске књижевности. Смрт Стевана Дечанског и данас бољег успеха задобија на бини, него ли икоје дело каквог млађег писца после Стерије. Шта је томе узрок ми ће мо доцније опширније изнети; а с правом можемо казати да битни узроци ове незгоде леже у изнешеним разлозима, које исказасмо већ једном приликом у чланку: „Књижевна Анархија.“ Но поред тих јаких спољних узрока имаде још и других сметња. Нпр. Често писац покуша да изради дело из живота, и кад га сврши онда се оно код нашег позоришта прими и баца у архиву. За пример можемо навести „Ново доба“, оригиналну комедију, која је пре три године управи поднешена; пре три године управа је роле раздала и оставила све на страну ваљда да глумци што дуже дело штудирају. Разуме се да је онда писац и сам у чуду, мислећи шта да се ради? кад се са оригиналима овако поступа; боље је онда бацити перо настрану или узети па преводити из стране књижевности.

Но ми немислимо данас никога прекоревати; то ће мо оставити за други пут, захваљујући управи на томе што је дозволила да видимо Стеријину драму после две године.

Пре свега дужност нам је да благодаримо поштованој управи, што је имала на уму да је ово српски оригинал, а не расад из туђе књижевности, те је све главније роле (изузимајући роле Логотета Теофила и царире) поделила самим почетницима, избадивши из приказујућег вечерашњег репертоара Т. Јовановића и М. Цветића, а то је потпуно право имала. Јер кад узмемо да се у делима Стеријним огледа почетак драмске српске књижевности, онда је право да дело прикажу почетници. Још би боље било да су царицу, Теофила и Виловића предали штатистима и онда би, без сумње, имали пред собом право дело Стеријно са приказивачима из времена „четерес вторе“ године. А тако и треба да буде. Кад се приказују Биргифајферовске драме онда је нужно да сви наши прваци представљају, а овако нема смисла. Драма из Шумадијског живота у V чинова, коју је написао Стерије Шумадинац! Зар још ту треба трошити прве снаге? Па онда ко би нам, врага, представљао „Ковача“, „Монжоа“ и т. д. и т. д.

Но поред свега тога, поједине сцене биле су изведене на врло задовољавајући начин. Нарочито она сцена у V чину, кад Жарко Светковић ухвати краља у — *Нирнбергу* (на листи стоји у Звечану; али то је погрешка јер ми смо видели на бини нирнбершку улицу у готском стилу), последњем месту своје краљевине, где је краљ Дечански још могао да се склони. Наоружани Нирнбершки грађани доведоше га окована и почеше да га вуку у тамницу где ће га Светковић удавити. Дечански, седи краљ, тако се живописно копрцао и одуширао ногама да га неодвуку да је произвео велико сажаљење и општи смех код публике. Један бољеиви гледалац викнуо је тада: „та пустите човека, што га силом вучете!“ И нама дође у овом тренутку тако тужно, тако тешко, е смо тели пући — од смеја. Душан (г. Ђурђевић) није га могао спасти, ваљда за то, што је од силног викања још у другом чину тако промукао да је све крљао у говору.

Логотет Теофило, био је зацело изврстан. Он је са г-ђом Гргуровом приказао своју ролу као што се пристоји једном ваљаном глумцу. Нарочито му лепо доликовано онај црни „*аници*“ од четерес осме године. Ми никако невелимо да је то био анахронизам; на против, држимо да су после сви они па-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

триоти на сабору од 48 год. копирали одело Теофилово и носили га доцније. — И тако нам жутих чизама Дечанових! ми ево тврдимо: да се на српске оригинале (изузимајући „Немање“) обраћа савршена пажња да се што пре — у архиву пошљу,

Публике је било довољно и ако наша назови аристократија није по партеру ложама присуствовала; али то ништа немари, она ће све то накнадити, кад се буде приказивао „Женски рај“, „Ареолка“ и т. д.

Н—а С—ћ.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Уредништво је добило на приказ ове књиге:

ПАТНИЦА

РОМАН

од

ЈАКОВА ИГЊАТОВИЋА

I. књига

Добити се може само у штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Цена је књизи 60 новч.

ИЗ ЦАРСТВА ДУХОВА

од

ТЕОЗОФА

Цена је 50. пр. дин. Може се добити у свима књижара и код издавача.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 8. ДЕЦЕМБРА 1887.

	ИМАОВИНА	ДУГ	Сравнење са прошлим стањем
Главница		20,000.000.—	
Акција	20,000.000.—		
Привремене акције		10.000.000.—	
Акционари	7.500.250.—		
Банкоте у течају у злату	197.580.—	10,121.200.—	1.880.—
„ „ „ „ сребру } привремене	6,492.670.—		— 114.400.—
„ „ „ „ сребру } сталне	3,430.950.—		+ 120.640.—
Благајна у звечећем новцу у злату	1.720.873.40		+ 61.326.37
„ „ „ „ „ сребру	2,750.403.41	4,841.808.28	— 11.014.22
Стр. вредности и салда стр. кореспондената	370.531.47		— 180.478.37
Лисница у злату	1,052.529.02	3,997.410.84	— 9.477.11
„ „ сребру	3,092.476.62		+ 139.730.08
Зајмови на државне обвезнице у злату	2,946.666.—	2,912.126.—	— 200.—
„ „ „ „ „ сребру	565.460.—		+ 7.055.—
Текући рачуни у Београду	858.747.10		— 12.336.89
Менице за наплату	9.855.81		1.745.89
Кауције	137.255.—		
Полагачи кауција		137.255.—	
Оставе просте	1.000.—		
Остављачи простих остава		1.000.—	
Оставе по текућим рачунима	1.232.362.—		
Остављачи по „ „		1.232.362.—	
Резервни фонд		5.230.56	
Вредности резервног фонда	3.961.75		
Положене акције српске Народне Банке			
Полагачи акција „ „ „		14.548.16	
Разни рачуни			
	41,497.047.56	41,497.047.56	